

CHEMIESECTOR KAN MET HELPDESK MEER WERK MAKEN VAN BIODIVERSITEIT

NATUURLIJK KAPITAAL ZOEKT INVESTEERDERS

De chemiesector kent een aantal koplopers die biodiversiteit al een belangrijke plaats geven in hun bedrijfsvoering, en daarmee investeren in natuurlijk kapitaal. Een groot peloton daarachter vindt het onderwerp weliswaar interessant, maar neemt nog steeds een afwachtende houding aan. Dit terwijl er diverse mogelijkheden zijn om hen richting de kopgroep te helpen, zoals de nieuwe (gratis) Helpdesk Bedrijfsleven & Biodiversiteit.

Tekst: Adriaan van Hooijdonk

Biodiversiteit is voor veel bedrijven nog een volstrekt onbekende term”, stelt Rob Regoort. De voormalig manager duurzaamheid en innovatie van AkzoNobel werkt tegenwoordig bij natuurorganisatie IUCN NL en spreekt zelf liever van ‘natuurlijk kapitaal’. “Deze omschrijving sluit beter aan bij de taal van het bedrijfsleven. Kapitaal is immers iets waar je zuinig op moet zijn. En dat er een prijskaartje aan het gebruik van diensten die de natuur levert komt te hangen, is een onvermijdelijke ontwikkeling. De tijd dat bedrijven gratis gebruik kunnen maken van water, schone lucht en andere zaken, is over een aantal jaren zeker voorbij. Wanneer precies weet niemand, maar dát het gaat gebeuren, staat vast.”

Toenemende druk

Hij verwijst naar rapporten van onder meer het Wereld Natuur Fonds die aangeven dat ondernemingen een te groot beslag leggen op de natuur en haar bronnen. En met de negen miljard mensen die straks op deze aarde rondlopen, wordt de druk alleen maar groter. “Nu al zie je dat de druk vanuit de overheid, maar ook vanuit de consument toeneemt om hier iets aan te veranderen. Zelfs in China realiseert de overheid zich dat ze tegen de grenzen van de groei aanlopen. Bedrijven moeten hierop anticiperen, anders komen ze in de toekomst in de problemen.”

Regoort ondersteunt natuurorganisatie IUCN NL in haar contacten met het bedrijfsleven. “Ik leg verbindingen

ILLUSTRATIE: AAD GOUDAPPEL

tussen ngo's en bedrijven en probeer ervoor te zorgen dat ze dezelfde taal spreken. Daarbij stimuleer ik ondernemingen om vooral goed te kijken naar de ecologische effecten die ze in de keten veroorzaken. De eigen processen kunnen goed op orde zijn, maar als je niet verder kijkt, kun je voor onaangename verrassingen komen te staan. Bijvoorbeeld dat bepaalde essentiële grondstoffen ineens niet meer beschikbaar zijn. Daarom is het belangrijk dat bedrijven de bedreigingen, maar ook de kansen van ketenbeheer goed op het netvlies hebben staan." Het is tekenend voor de tijdgeest dat bedrijven en ngo's samen optrekken om het natuurlijk kapitaal zo veel mogelijk te beschermen. "Een aantal jaren geleden was het nog ondenkbaar", stelt *senior business advisor* Pieter Copper van IUCN NL. "Maar inmiddels hebben we met twintig multinationals, waaronder AkzoNobel en DSM, het partnershipprogramma *Leaders for Nature* opgezet. Deze bedrijven werken met onze leden samen en zijn ervan doordrongen dat ze hun ecologische voetafdruk moeten verminderen. Dat is immers ook in hun eigen belang. Alleen al voor hun grondstoffen zijn bedrijven afhankelijk van de natuur. Daarnaast levert de natuur belangrijke diensten, zoals de zuivering van water en de opslag van CO₂."

Enthousiasmeren

Rein Willems, voorzitter van het Platform Biodiversiteit, Ecosystemen en Economie (BEE), signaleert dat de belangstelling binnen bedrijven voor het onderwerp toeneemt. Het platform - een samenwerking tussen ondernemersorganisatie VNO-NCW en natuurorganisatie IUCN NL - nam het initiatief tot de gratis Helpdesk Bedrijfsleven & Biodiversiteit (zie kader). "In het peloton achter de koplopers zit een grote groep bedrijven die wel interesse hebben, maar voorsnog een afwachtende houding aannemen. Met de helpdesk richten wij ons vooral op deze groep. Doel is om hen te enthousiasmeren en concrete middelen aan te bieden waarmee ze onder meer hun ecologische voetafdruk in kaart kunnen brengen." Dergelijke middelen zijn op zich zeker niet nieuw. Zo ontwikkelde BASF aan het eind van de jaren negentig al een eco-efficiencyanalyse waarmee verschillende VNCI-leden aan de slag zijn gegaan. De afgelopen jaren zijn er nog veel meer tools, scans en analysemethoden beschikbaar gekomen van de meest uiteenlopende organisaties. Het zijn er eigenlijk zo veel, dat sommige bedrijven door de bomen het bos niet meer zien.

Secretaris Erik van Zadelhoff van het Platform BEE bevestigt dat het erg lastig is om bedrijven de juiste middelen aan te reiken. "Momenteel zijn we bezig om een quickscanmethode te ontwikkelen. Daarmee kunnen bedrijven per sector snel inschatten waar de grootste milieu-impact in de keten plaatsvindt en op welke manier ze die kunnen reduceren. Bedrijven hebben veel behoefte aan dit soort korte, praktische adviezen."

Maar hoe overtuig je een sceptische plantmanager die al genoeg aan zijn of haar hoofd heeft? Rein Willems: "Ik ga liever eerst het gesprek aan met de manager die verantwoordelijk is voor de bouw of uitbreiding van een plant. Die moet vanaf het begin rekening houden met de effecten op het milieu. Het gaat erom dat bedrijven het begrip *no net loss* operationaliseren. Daar bedoel ik mee dat een bedrijf zijn activiteiten zo vormgeeft dat er onder aan de streep geen sprake is van biodiversiteitsverlies of negatieve gevolgen voor het ecosysteem."

Kringlopen sluiten

Pieter Copper van IUCN NL benadrukt dat het nemen van compensatiemaatregelen, zoals de aanleg van nieuwe natuur, de allerlaatste stap is in de filosofie van *no net loss*. "Bedrijven moeten eerst zo veel mogelijk voorkomen dat ze negatieve impact veroorzaken. Bijvoorbeeld door hun emissies te reduceren en licht- en geluidshinder te beperken."

Chemiebedrijven kunnen volgens hem nog grote slagen maken om hun energieverbruik te reduceren. "Daarnaast maakt de sector gebruik van steeds schaarser wordende grondstoffen uit de mijnbouw, die negatieve effecten op het natuurlijk kapitaal met zich meebrengen. Daarom is het belangrijk dat bedrijven kringlopen zo veel mogelijk proberen te sluiten en nadenken hoe ze door innovatie op alternatieven kunnen overschakelen, zoals groene, hernieuwbare grondstoffen."

Regoort benadrukt dat ons huidige financieel systeem het grootste gedeelte van het natuurlijk kapitaal nog geen waarde geeft. "Daarom nemen we eigenlijk permanent verkeerde beslissingen. Maar dat gaat zeker veranderen. Bedrijven kunnen daarvoor hun kop in het zand steken, maar ik raad ze aan om over hun strategie op de lange termijn na te denken. Anders komen ze op termijn voor onaangename verrassingen te staan." ■

Meer informatie over de subsidieregeling Biodiversiteit & Bedrijfsleven: www.agentschap.nl/programmas-regelingen/subsidieregeling-biodiversiteit-bedrijfsleven

Meer informatie over het platform: www.platformbee.nl

HELPDESK BEDRIJFSLEVEN & BIODIVERSITEIT

De Helpdesk Bedrijfsleven & Biodiversiteit wordt bemand door adviesbureau CREM en het Center for Sustainability van Nyenrode Business Universiteit, en biedt ondersteuning aan bedrijven die aan de slag willen met verduurzaming. Adviseurs van de helpdesk verkennen op welke manier behoud van biodiversiteit en ecosystemen een integraal onderdeel kan worden van de strategie en bedrijfsvoering van de onderneming. Als vervolg op de (maximaal drie) gratis adviesdagen kunnen bedrijven een beroep doen op het uitgebreide netwerk van kennisinstellingen, natuurorganisaties en adviesbureaus van de helpdesk. Dit kan bijvoorbeeld leiden tot een biodiversiteitsactieplan of een concreet pilotproject.

Meer informatie: www.bedrijfslevenenbiodiversiteit.nl of tel. 0346 - 29 13 33.

